

עפ"ג 36203/01/21 - מדינת ישראל, אדם אבו עסב נגד אדם אבו עסב, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

לפני כב' השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד
עפ"ג 36203-01-21
עפ"ג 32749-01-21
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס

המערערת בעפ"ג 36203-01-21
המערער בעפ"ג 32749-01-21
נגד
המשיב בעפ"ג 36203-01-21
המשיבה בעפ"ג 32749-01-21
פסק דין

שני ערעורים על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא) מיום
6.12.20 בת"פ 67633-02-20.

כללי

המערער בעפ"ג 32749-01-21 (להלן: "המערערת")

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, ברכישת והחזקת נשק, החזקת תחמושת, ובקשירת קשר לפשע (רכישת נשק). המערער נדון ל - 13 חודשי מאסר בפועל ושני מאסרים מותנים. המדינה הגישה ערעור על קולת העונש והמערער - המשיב (להלן: "המערער") על חומרתו.

2. ואלה המעשים: לפי האישום הראשון, במועד לא ידוע במהלך שנת 2012, על רקע סכסוך של המערער עם אחרים, רכש המערער נשק חצי אוטומטי מסוג FN קליבר 9 מ"מ, יחד עם 40-50 כדורים, מאדם המכונה בלאל, בסכום של 12,000 ₪. המערער הטמין את הנשק בעליית גג ביתו. במועד לא ידוע, במהלך שנת 2019, העביר המערער את הנשק מעליית הגג אל מוסך שבבעלותו. המערער החזיק בנשק ובתחמושת עד ליום מעצרו, וכן החזיק בביתו מחסנית ריקה ושני כדורים. לפי האישום השלישי, כשלושה עד ארבעה חודשים לפני מעצרו, החליט המערער, יחד

עם אחר, לרכוש שני רובי M16 תמורת 19,000 ₪ כל אחד. בהמשך, האחר פנה אל המערער ועדכן אותו כי אדם נוסף הציע למכור להם שני רובי M16 מאולתרים תמורת 45,000 ₪ לרובה אחד. בעקבות רצונו של המערער לרכוש רובה מקורי ובשל המחיר הגבוה לנשק המאולתר, סירב המערער להצעה.

טענות הצדדים

3. המערער מערער על חומרת העונש ועותר לביטול עונש המאסר בפועל ולהמרתו בעבודות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן. נטען כי המערער הינו אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי, אשר זו לו מעידתו הראשונה, הוא אב לארבע בנות קטנות ויש לתת משקל בכורה לשיקולי השיקום. כמו כן, נטען כי המערער החזיק בנשק במשך שנים מבלי שעשה בו כל שימוש. אין מדובר בעברין שהתכוון להשתמש בנשק לביצוע פשע, אלא במי שסבר בטעות כי נשק זה יכול להגן עליו ועל משפחתו בשל סכסוכים והצתת בית משפחתו. יש להתחשב בכך שהמערער הודה במיוחס לו כבר בחקירתו במשטרה ולאחר מכן בבית המשפט, ללא הסדר לענין עונשו והביע חרטה על מעשיו. עוד נטען כי המערער שהה במעצר בתנאים קשים במשך כחודשיים וחצי, כך שלמעשה נותר לו לרצות 10 חודשים, אשר נכון יהיה לרצותם בדרך של עבודות שירות. עוד הוסף כי המערער עובד כמפרנס את משפחתו. הודגש כי מדובר באקדח ישן שנרכש בשנת 2012 וכאמור, לא נעשה בו כל שימוש. היה סכסוך בעבר בין המערער למשפחה אחרת, בית אביו הוצת והמשפחה נאלצה להימלט באישון לילה. המערער חשב, בטעות, כי אחזקת אקדח תהווה הגנה לו ולמשפחתו. לאחר שחרורו ממעצר ארוך שהה המערער כתשעה חודשים במעצר בית באיזוק אלקטרוני. אמנם מדובר בעבירה חמורה אך משלא עשה שימוש באקדח על אף שהוחזק אצלו לתקופה ארוכה, כאשר התסקיר שניתן בעניינו חיובי, יש מקום להורות על מאסר בעבודות שירות ובאה הפניה, להחלטה שנטען כי יש בה לתמוך בעמדה זו. וכן, הומצאו מסמכים רפואיים בעניינו של המערער לענין הקושי בריצוי מאסר של ממש מאחורי סורג ובריה.

4. המשיבה מערערת על קולת העונש וטוענת כי שגה בית משפט קמא בכך שחרג ממתחם העונש ההולם שקבע מטעמים של אכיפה בררנית ולא ייחס את החומרה הראויה והמתבקשת לעבירות בהן הורשע המערער. לטענתה, עניינו של האחר המעורב בקשירת הקשר לרכישת שני רובי 16M, אינו דומה לעניינו של המערער, שכן, בעניינו של האחר היו לכל היותר ראיות לקשירת קשר ולא היתה עילת מעצר. לפיכך, בחינת עניינו של האחר נעשתה שלא במסלול מזוז כנהוג ביחס למי שנמצא במעצר, כדוגמת המערער. על כן, לא היה שיהוי בהעמדה לדין בעניינו של האחר כי אם התנהלות יעילה ורגילה של מערכת התביעה במסגרת הזמן שנקבעה בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, המשקפת את פרק הזמן הסביר לטיפול בתיק. מכל מקום, אין בכך כדי להוות בסיס לטענה של אכיפה בררנית המצדיקה סטייה ממתחם העונש ההולם.

5. באשר למתחם העונש ההולם, טוענת המשיבה כי שגה בית משפט קמא בקביעתו כי שני אישומים הינם אירוע אחד. מדובר באירועים שהתרחשו בהפרש של כשבע שנים זה מזה ועוסקים בשני סוגי נשקים שונים באופן המנתק את האירועים זה מזה וכל דמיון ביניהם מתמצה בכך שהם עוסקים בנשק. עוד נטען כי אילו אכן החזיק המערער בנשק לשם הגנה עצמית, מבלי לעשות בו שימוש, אין היגיון בכך שיתעניין ברכישת נשק מסוג אחר, קטלני יותר, כשהסכסוך בין

המשפחות עודנו קיים. מדובר ברכישת נשק לא חוקי וזקיפתו למטרת הגנה עצמית חוטאת למאמצים למגר את התופעה של סחר בנשקים לא חוקיים ואינה מהווה נסיבה להקלה בעונש. המשיבה הפנתה לפסיקה הקוראת להחמרה בענישה בעבירות נשק. לעמדת המשיבה, יש להתחשב במשך תקופת ההחזקה בנשק ובתחמושת באישום הראשון, ולאחר מכן בקשירת הקשר לרכישת נשק מסוג אחר כמתואר באישום השני, בנקודת זמן שונה מהאישום הראשון, את הפגיעה בערכים ואת מדיניות הענישה הנהוגה גם במקרים בהם עסקת נשק אינה יוצאת אל הפועל. עוד נטען כי העונש שהוטל על המשיב אינו מעניק את המשקל הראוי לקלות ביצוע העבירות האלו, לקושי בחשיפתן, כמו גם למשאבים הדרושים על מנת לחשיפתן ולנזק הרב, בפועל ובכוח, שהן מסבות לציבור. עוד נטען כי בית משפט שגה בכך שלא הטיל קנס כספי ואף לא נימק מדוע החליט כך. לעמדת המשיבה יש הצדקה להשתת קנס בעבירות שחקירתן וחשיפתן מצריכה משאבי ציבור יקרים. ב"כ המשיבה הפנתה, בנוסף, לכך שבתסקיר מצוין על קבלת אחריות חלקית, והטענות לקולא שהביא הסנגור הובאו בחשבון על ידי בית משפט קמא. האחזקה הארוכה בנשק פועלת דווקא לחומרה כאשר, כזכור, קיים האישום השני.

המערער הוסיף כי הוא מצטער על מעשיו, סבר שיוכל להגן על עצמו, אינו יודע כיצד יסביר לבנותיו הקטנות את הליכתו למאסר מאחורי סורג ובריה, הוא אינו עבריין והוא עומד להיבחן לצורך קבלת תואר קבלן רשום. וכן, האקדח היה חלוד.

תסקיר שירות המבחן

6. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו כבן 34 שנים, נשוי ואב לארבע בנות, ללא הרשעות קודמות, עד למעצרו עבד כקבלן אינסטלציה. ביחס לעבירות שביצע תיאר המערער כי ברקע עמד סכסוך משפחות במסגרתו משפחתו ספגה התנכלויות ואלימות ובית משפחתו הוצת. המערער תיאר העדר הגנה הולמת מצד המשטרה ומסר, כי רכש נשק נוכח איום שחש. ביחס לאישום השלישי טען המערער כי מדובר בשיחה שטחית בלבד ושלל תכנון ממשי. שירות המבחן התרשם כי המערער מקבל אחריות חלקית על ביצוע העבירות, תוך שמבטא עמדות המצדיקות את מעשיו וצמצום מחומרתן, וכי נשקף פער בין חומרת העבירות לבין תיאורו את אורח חייו. הוערך כי על רקע דפוסי אישיותו של המערער ועל רקע הסכסוכים במקום מגוריו, לא ניתן לשלול הישגות התנהגות דומה בעתיד, והומלץ לגזור עליו מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וצו מבחן.

דין

7. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, החרטה שהביע והעדר הרשעות קודמות. כמו כן, במכלול השיקולים לקולה תובא גם תקופת מעצרו מאחורי סורג ובריה ובאיזוק אלקטרוני. מאידך, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע לאחר תכנון מקדים. במשך שנים ארוכות החזיק המערער בנשק ובתחמושת שהיו ברשותו, העביר אותם ממקום למקום וביקש לרכוש נשקים נוספים. בנסיבות אלה, אין מדובר במעידה חד פעמית. כמו כן, שני כלי הנשק - זה שהחזיק המערער וזה שקשר קשר לרכוש - הם כלי נשק המסוגלים לירי אוטומטי ועל כן, הסכנה הכרוכה בהחזקתם גדולה מהרגיל. יתרה מכך, המערער החזיק את הנשק

והתחמושת בביתו, באופן המעצים את פוטנציאל הנזק הנשקף ממעשיו אלה. בית משפט קמא קבע לטובת המערער כי לא הובאו ראיות לסתור את טענתו, לפיה, מעשיו נעשו לשם הגנה על עצמו ועל משפחתו.

כידוע, ערכאת הערעור אינה הופכת במסקנותיו העובדתיות של הערכאה הדיונית, אף אם קשה להלום אותן, כפי שאירע במקרה שלפנינו, בו קשה להלום טענה של הגנה עצמית עם סוגי הנשקים המופיעים בכתב האישום, עם כמות הכדורים ועם העובדה שבחלופי שבע שנים מעת שרכש את הנשק החצי-אוטומטי שבאישום הראשון, ביקש המערער לרכוש בנוסף שני נשקים אוטומטיים מסוג רובי 16M. עם זאת, יש ליתן לכך משקל בקביעת עונשו של המערער. בית משפט קמא עמד על כך שעבירות נשק הפכו נפוצות במחוזותינו, ועל כך שלרוב הן מבוצעות כדי לאפשר ביצוע עבירות חמורות יותר, ובכלל זה פתרון סכסוכים ברחוב ובבית, ולא פעם אף מתרחשות תאונות כתוצאה מהחזקה לא מורשית של נשק. במקרה דנן, החשש לשימוש בנשק על רקע הסכסוך בו הייתה מעורבת משפחתו של המערער היה ממשי. חשש זה מוסיף להתקיים, שכן המערער עודנו מתגורר במקום בו התגלע הסכסוך ועל כן ונדרשת הרתעה בעניינו. בנוסף, מתסקיר שירות המבחן עולה כי המערער מצמצם מחומרת העבירות, מצדיק את מעשיו ואינו מפנים עד תום את הפסול שבמעשיו. במקרה דנן, משך תקופת החזקה, על רקע קיומו של סכסוך פעיל, וההתעניינות בנשק אחר, קטלני יותר, ונטילת החוק לידי של המערער, מצדיקים ענישה ההולמת את מידת חומרת העבירה בנסיבותיה. עונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות, לו עותר המערער אינו הולם את חומרת המעשים, הצורך בהרתעת היחיד והרבים ומיגור התופעה ההולכת וגוברת של הצטיידות והחזקה בכלי נשק ללא רישיון.

העונש שהוטל על המערער הינו מקל, בפרט נוכח שני אירועים שונים נשוא כתב האישום, שאינם כמקשה אחת, גם אם המניע לביצועם היה זהה - להגנה על המערער ומשפחתו. על כן הכף נוטה לקבלת ערעור המשיבה על קולת העונש. עם זאת, ערכאת הערעור נדרשת לשאלת סבירות העונש שהטילה הערכאה הדיונית, ותתערב בגזר הדין במקרים חריגים בהם נמצא כי נפלה בו טעות מהותית, או מקום בו קיימת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה (ע"פ 5316/13 מסאלחה נ' מדינת ישראל (13.12.09)). מאחר שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין הגענו למסקנה כי עונשו של המערער לא יוחמר. מכאן, שני הערעורים נדחים. המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 6/4/22 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן.

ניתן היום, יג' באדר ב', תשפ"ב, 16 במרץ, 2022, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

מרים ליפשיץ פריבס, שופטת

אריה רומנוב, שופט

השופט רפי כרמל, אב"ד, סגן
נשיא